

สารบัญ

- คำปรารภ
- คำนำ
- วิธีใช้สารานุกรม ๑๐
- พระราชกรณียกิจและเหตุการณ์สำคัญในรอบ ๖๐ ปี แห่งการครองสิริราชสมบัติ ๑๔

- หลักการทรงงานของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ๔๐
- สารานุกรมพระราชกรณียกิจพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ในรอบ ๖๐ ปี แห่งการครองราชย์

ก - ข หน้า ๔๘ - ๕๗

กส.๑ / ก.ส.๑	๕๐
กังหันน้ำชัยพัฒนา	๕๒
กาญจนานิกเชก, ถนน	๕๔
กาญจนานิกเชก, พระราชพิธี	๕๘
การกีฬา, พระราชกรณียกิจ	๖๐
การเกษตร, พระราชกรณียกิจ	๖๒
การคมนาคม, พระราชกรณียกิจ	๖๔
การปกครอง, พระราชกรณียกิจ	๖๗
การแพทย์และการสาธารณสุข, พระราชกรณียกิจ	๗๐
การศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม, มูลนิธิ	๗๒
การศึกษาและการฝึกอาชีพ, พระราชกรณียกิจ	๗๖
แก้มลิง, แนวพระราชดำริ	๗๘
แก้งัดดิน	๘๒
แก๊สชีวภาพ	๘๔
แก๊สโซฮอล์	๘๕
ไกลเดิน เพลซ	๘๖
ขบวนพยุหยาตราทางชลมารค	๘๘
ขุนค่านปรากฏารชล, เขื่อน	๘๒
เขาเต่า, อ่างเก็บน้ำ อันเนื่องมาจากพระราชดำริ	๘๔
เขานินช้อน, ศูนย์ศึกษาการพัฒนา อันเนื่อง มาจากพระราชดำริ	๘๖

ค - จ หน้า ๘๘ - ๑๕๓

ควายเหล็ก	๑๐๐
เครื่องกลเติมอากาศแบบอัดอากาศ และคูคน้ำ RX-5C	๑๐๒
เครื่องคัดหมอก	๑๐๔
เครื่องราชอิสริยาภรณ์ไทย	๑๐๖
เครื่องหมายการค้าและเครื่องหมายบริการ ในพระปรมาภิไธย	๑๐๘
ควนน้อย, โครงการเขื่อน อันเนื่องมาจากพระราชดำริ	๑๑๐
โครงการตามพระราชดำริ	๑๑๒
โครงการตามพระราชประสงค์	๑๑๓
โครงการในพระบรมราชานุเคราะห์	๑๑๔
โครงการพัฒนาส่วนพระองค์	๑๑๕
โครงการส่วนพระองค์ สวนจิตรลดา	๑๑๖
โครงการหลวง	๑๒๖
โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ	๑๓๐
จตุรทิศตะวันตก-ตะวันออก, โครงการถ่ายถนน	๑๓๒
จรรยา, โครงการบรรเทาปัญหา ในเขต กรุงเทพมหานครอันเนื่องมาจากพระราชดำริ	๑๓๔
จรรยาโครงการพระราชดำริ	๑๓๖
จอมทัพไทย	๑๓๘
จิตรกรรมฝาผนังพระพุทธรัตนสถาน ตามแนวพระราชดำริ	๑๔๒
จิตรกรรมฝีพระหัตถ์	๑๔๖
จิตรลดา, โรงเรียน	๑๔๘
เจริญพระราชไมตรี, พระราชกรณียกิจ	๑๕๐
เจ้าพ่อหลวงอุปถัมภ์, โรงเรียน	๑๕๒

จ - ท หน้า ๑๕๔ - ๑๘๓

ฉลองสิริราชสมบัติครบ ๖๐ ปี, พระราชพิธี	๑๕๖
เฉลิมรัชมงกล, รถไฟฟ้ามหานคร	๑๕๘
ชลประทาน, โครงการ อันเนื่องมาจาก พระราชดำริ	๑๖๐
ชัยพัฒนา, มูลนิธิ	๑๖๒
ฎีกา, การทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวาย	๑๖๔
ดิน, แนวพระราชดำริการจัดการทรัพยากร	๑๖๖
ดิเรกคุณาภรณ์, เครื่องราชอิสริยาภรณ์ อันเป็นที่สรรเสริญยิ่ง	๑๖๘
ดีโซซอล	๑๗๐
ตราสัญลักษณ์เนื่องในโอกาสมหามงคล	๑๗๒
ดิโต, พระราชนิพนธ์	๑๗๔
ทรงบำเพ็ญพระราชกุศลถวายผ้าพระกฐิน, พระราชพิธี	๑๗๕
ทรงผนวช, พระราชพิธี	๑๗๗
ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม, พระราชกรณียกิจ	๑๘๐
ทฤษฎีใหม่	๑๘๒
ทศพิธราชธรรม	๑๘๕
ทางคู่ขนานลอยฟ้า ถนนบรมราชชนนี	๑๘๖
ทุนพระราชทาน	๑๘๘
ทุนเล่าเรียนหลวง	๑๙๐
เทคโนโลยีสารสนเทศ, พระราชกรณียกิจ	๑๙๒

ธ - ป หน้า ๑๘๔ - ๒๕๕

ธนาการข้าว	๑๘๖
ธนาการโค-กระบือ	๑๘๘
ธรรมาชาติ, เครื่องหมายการค้าและ เครื่องหมายบริการในพระปรมาภิไธย	๒๐๐
นาคหลวง, พระราชพิธีอุปสมบท	๒๐๒
นามพระราชทาน	๒๐๓
นายอินทร์ ผู้ปิดทองหลังพระ, พระราชนิพนธ์	๒๐๔
น้ำ, แนวพระราชดำริการจัดการทรัพยากร	๒๐๖
น้ำคิล้น้ำเสีย, แนวพระราชดำริ	๒๐๘
บรมราชาภิเษก, พระราชพิธี	๒๑๐
บวงสรวงพระสยามเทวาธิราช, พระราชพิธี	๒๑๒
บางนรา, โครงการพัฒนาลุ่มน้ำ อันเนื่องมาจากพระราชดำริ	๒๑๕
บึงพระราม ๘, โครงการบำบัดน้ำเสีย อันเนื่องมาจากพระราชดำริ	๒๑๖
บึงมกกันสัน, โครงการปรับปรุง อันเนื่องมาจากพระราชดำริ	๒๑๘
ไบโอดีเซล	๒๒๐
ประติมากรรมมีพระหัตถ์	๒๒๒
ประมง, พระราชกรณียกิจ	๒๒๔
ปราบอหิวาตกโรค, ทุน	๒๒๖
ปลานิลพระราชทาน	๒๒๗
ปลาหมอเทศพระราชทาน	๒๒๘
ปลูกต้นไม้ลงในใจคน, แนวพระราชดำริ	๒๒๙
ปลูกป่าโดยไม่ต้องปลูก, แนวพระราชดำริ	๒๓๑
ปลูกป่าทดแทน, แนวพระราชดำริ	๒๓๒
ปศุสัตว์, พระราชกรณียกิจ	๒๓๔
ป่า ๓ อย่าง ประโยชน์ ๔ อย่าง, แนวพระราชดำริ	๒๓๕
ปากพื้ง, โครงการพัฒนาพื้นที่ลุ่มน้ำ อันเนื่องมาจากพระราชดำริ	๒๓๖
ป่าชายเลน, แนวพระราชดำริการอนุรักษ์ และพัฒนา	๒๓๘
ป่าเปียก, แนวพระราชดำริ	๒๓๙
ป่าไม้, แนวพระราชดำริการจัดการทรัพยากร	๒๔๐
ป่าสักชลสิทธิ์, เขื่อน	๒๔๒
โพลีโอสองเคราะห์, ทุน	๒๔๔

ผ - พ หน้า ๒๖๖ - ๓๐๗

ผักบขวา, แนวพระราชดำริ การบำบัดน้ำเสีย	๒๕๘
ผนหลวง	๒๕๒
ฝ่ายชะลอความชุ่มชื้น	๒๕๘
พระคาบส, มูลนิธิ / โรงเรียน	๒๖๐
พระพุทธรูปราชูปถัมภ์	๒๖๒
พระพุทธรูปปางประทานพร ๑๒	๒๖๔
พระมหานก, พระราชนิพนธ์ / เจริญ	๒๖๕
พระราชทานปริญญาบัตร, พิธี / พระราชทานกระบี่และปริญญาบัตร, พิธี	๒๖๘
พระราชนิพนธ์	๒๖๘
พระราชพิธี, พระราชกรณียกิจ	๒๗๐
พระราชลัญจกร	๒๗๖
พระราชสมัญญา	๒๗๘
พระราม ๘, สะพาน	๒๘๐
พระราม ๘ กาญจนภิเษก, วัด	๒๘๒
พระราม ๘, สระเก็บน้ำ	๒๘๓
พระสมเด็จจิตรลดา / พระพิมพ์ส่วนพระองค์	๒๘๔
พรุ, แนวพระราชดำริการจัดการพื้นที่	๒๘๖
พรุแฉะ, โครงการพัฒนาพื้นที่ อันเนื่องมาจากพระราชดำริ	๒๘๗
พรุโต๊ะแดง, โครงการควบคุมไฟฟ้า อันเนื่องมาจากพระราชดำริ	๒๘๘
พรุบาเจาะ-ไม้แก่น, โครงการพัฒนาพื้นที่ อันเนื่องมาจากพระราชดำริ	๒๘๙
พลังงานทดแทน, พระราชกรณียกิจ	๒๙๐
พันธุ์ข้าวพระราชทาน	๒๙๒
พิภูลทอง, ศูนย์ศึกษาการพัฒนา อันเนื่องมาจากพระราชดำริ	๒๙๔
พืชมงคลจรดพระนังคัลแรกนาขวัญ, พระราชพิธี	๒๙๘
เพลงพระราชนิพนธ์	๓๐๐
แพทย์พระราชทาน	๓๐๖

ฟ - ร หน้า ๓๐๘ - ๓๕๕

ไฟพระฤกษ์	๓๑๐
ภ.ป.ร. ราชวิทยาลัย, โรงเรียน ในพระบรมราชูปถัมภ์	๓๑๑
ภาพถ่ายมีพระหัตถ์	๓๑๒
ภูพาน, ศูนย์ศึกษาการพัฒนา อันเนื่องมาจากพระราชดำริ	๓๑๖
ภูมิพล, ทุน / รางวัลทุน	๓๑๘
มงคลชัยพัฒนา, บริษัท จำกัด	๓๑๙
มูลนิธิ, โครงการหมู่บ้านปศุสัตว์-เกษตร อันเนื่องมาจากพระราชดำริ	๓๒๐
แม่จันสมบูรณ์ชล, เขื่อน	๓๒๑
ร่มเกล้า, โรงเรียน ในพระบรมราชานุเคราะห์	๓๒๒
รัชดาภิเษก, ถนน	๓๒๔
รัชดาภิเษก, พระราชพิธี	๓๒๖
รัชมิ่งกลาภิเษก, พระราชพิธี	๓๒๗
รางวัลพระราชทานด้านการศึกษา	๓๒๘
รางวัลพระราชทานด้านศิลปะบันเทิง	๓๓๐
รางวัลสมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ, มูลนิธิ ในพระบรมราชูปถัมภ์	๓๓๒
ราชประชานุเคราะห์, มูลนิธิ ในพระบรมราชูปถัมภ์	๓๓๔
ราชประชานุเคราะห์, โรงเรียน	๓๓๖
ราชประชาสมาสัย, มูลนิธิ ในพระบรมราชูปถัมภ์	๓๓๘
ราชประชาสมาสัย, โรงเรียน ในพระบรมราชูปถัมภ์	๓๔๐
ราชมิตรภรณ์, เครื่องราชอิสริยาภรณ์ อันเป็นมงคลยิ่ง	๓๔๒
ราชวินิต, โรงเรียน ในพระบรมราชูปถัมภ์	๓๔๔
รามเกียรติ, เครื่องราชอิสริยาภรณ์อันเป็นสิริยิ่ง ลูกเสือสุภกิจชั้นพิเศษ	๓๔๕
เรือ ค.๙๙๑	๓๔๖
เรือ ทองแดง, พระราชนิพนธ์	๓๔๘
เรือใบมีพระหัตถ์	๓๕๐
เรือเวหาพน	๓๕๒
โรงสีข้าวพระราชทาน	๓๕๔

ล - ส หน้า ๓๕๖ - ๓๑๕

ลายคราม, วงดนตรี	๓๕๘
ลำพะยัง, โครงการพัฒนาลุ่มน้ำ อันเนื่องมาจากพระราชดำริ	๓๕๘
ลิขสิทธิ์ในพระปรมาภิไธย	๓๖๐
วงแหวนอุตสาหกรรม, ถนน	๓๖๒
วังไกลกังวล, โรงเรียน	๓๖๔
วัดมงคลชัยพัฒนา, โครงการพัฒนาพื้นที่ อันเนื่องมาจากพระราชดำริ	๓๖๖
วันทรงคนตรี	๓๖๗
วิจัยประสาท, ทูน	๓๖๘
ศิลปวัฒนธรรม, พระราชกรณียกิจ	๓๗๐
ศูนย์ฝึกอาชีพพระราชทาน	๓๗๒
ศูนย์ศึกษาการพัฒนาอันเนื่องมาจาก พระราชดำริ	๓๗๔
เศรษฐกิจพอเพียง	๓๗๖
ส.ก.ส.พระราชทาน	๓๘๐
สงเคราะห์เด็กยากจน, โรงเรียน ในพระบรมราชานุเคราะห์	๓๘๒
สมโภชกรุงรัตนโกสินทร์ ๒๐๐ ปี, พระราชพิธี	๓๘๔
สมโภชขึ้นระวางช้างสำคัญ, พระราชพิธี	๓๘๖
สหกรณ์, พระราชกรณียกิจ	๓๘๘
สหทัยพัฒนา, วงดนตรี / แตรวง	๔๐๐
สารเร่งคดกะกอน, แนวพระราชดำริ การบำบัดน้ำเสีย	๔๐๒
สารานุกรมไทยสำหรับเยาวชน, โครงการโดย พระราชประสงค์ในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว	๔๐๓
สิทธิบัตรในพระปรมาภิไธย	๔๐๔
สุทธาวาส, ถนน	๔๐๘
สุวรรณชาด, บริษัท จำกัด ในพระบรมราชูปถัมภ์	๔๑๐
เสด็จพระราชดำเนินไปทรงเยี่ยมราษฎร	๔๑๒
เสด็จออกมหาสมาคม	๔๑๓
เส้นทางเกลือ, แนวพระราชดำริ	๔๑๔

ห - อ หน้า ๔๑๖ - ๔๕๘

หญ้าแฝก, แนวพระราชดำริการอนุรักษ์ดิน และน้ำ	๔๑๘
หนองโพ, สหกรณ์โคนม ราชบุรี จำกัด ในพระบรมราชูปถัมภ์	๔๒๐
หนองสนม-หนองหาน, โครงการบำบัดน้ำเสีย อันเนื่องมาจากพระราชดำริ	๔๒๒
หมอมูบ้าน, แนวพระราชดำริ	๔๒๔
หยดน้ำ, ถนน	๔๒๖
ห้วยซอน-ห้วยซัว, ศูนย์พัฒนาและบริการ ด้านการเกษตร (หลัก ๒๒)	๔๒๘
ห้วยทราย, ศูนย์ศึกษาการพัฒนา อันเนื่องมาจากพระราชดำริ	๔๓๐
ห้วยมงคล, ถนนเข้าหมู่บ้าน	๔๓๒
ห้วยองคค, โครงการ อันเนื่องมาจากพระราชดำริ	๔๓๓
ห้วยฮ่องไคร้, ศูนย์ศึกษาการพัฒนา อันเนื่องมาจากพระราชดำริ	๔๓๔
หุ่นยนต์คุณหมอพระราชทาน	๔๓๘
หุบกะพง, โครงการตามพระราชประสงค์	๔๔๐
แหลมผักเบี้ย, โครงการศึกษาวิจัยและพัฒนา สิ่งแวดล้อม อันเนื่องมาจากพระราชดำริ	๔๔๒
อ.ส.พระราชวังคูสิต, สถานีวิทยุ	๔๔๔
อ.ส.วันศุกร์, วงดนตรี	๔๔๖
อักษรสาสนูปถัมภ์	๔๔๘
อ่างพวง, โครงการเครือข่ายอ่างเก็บน้ำ อันเนื่องมาจากพระราชดำริ	๔๕๐
อานันทมหิดล, ทูน / มูลนิธิ	๔๕๒
อ่าวกึ่งกระเบน, ศูนย์ศึกษาการพัฒนา อันเนื่องมาจากพระราชดำริ	๔๕๔
อ่าวลึก, นิคมสหกรณ์	๔๕๖
เอทานอล / เอทิลแอลกอฮอล์	๔๕๘

- ครรชนีคั่นคำ ๖๖๐
- ครรชนีภาพ ๘๓๐
- บรรณานุกรม ๘๗๘
- ภาคผนวก

เลขหมู่ 923.1593
@ 215
2551
เลขทะเบียน 15975
วันที่ 11 พ.ย. 2551
97/90.

สารานุกรมพระราชกรณียกิจ
พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
ในรอบ ๖๐ ปีแห่งการครองราชย์